

Ruskaretki 2020

Paikka

Pallas-Yllästunturin
kansallispuiston eteläosa
ja sen lähialueet

Vaeltajat

Mäntsälän retki ry:n
rinkkaryhmä

Aika

Maastossa 6.9.2020 -
10.9.2020

Reitti

Äkäsmylly - Äkäsaivo -
Pyhäjärven autiotupa -
Kotamaja - Tahkokuru -
Äkäslompola

Matka

Yhteensä noin 72
kilometriä, joista noin 52
kilometriä rinkka selässä

Matkamme starttasi pienessä tihkusateessa Mäntsälän linja-auto asemalta 5.9.2020 klo 6.00 lauantaiaamuna **Teuvon** ja **Juhan** kyyditseminä. Bussissa kerrottiin vaellusreittisuunnitelman muutoksesta. Alkuperäisenä suunnitelmana oli mennä Kerojärvelle yöksi, mutta selvisi että siellä oli tulipaikan sijasta vain *retkeilyhotelli*, joten reitti Äkäskeron harjalla vaihtui *Kukastunturin* huiputukseen myöhemmin vaellusviikolla. Bussimatka taittui mukavasti ja retkeä odotellessa ja vanhoja reissuja muistellessa.

Yövyimme Yli-Muoniossa Visannon majalla, jonne päiväretkeläiset jäivät pitämään tukikohtaa koko viikoksi. Majalle saapuessamme olivat etujoukot jo lämmittäneet saunan kuumaksi koko porukalle ja pitkän bussimatkan pölyt oli mukava pestä pois saunan löylyissä. Iltaalamakkarat söimme tunnelmallisessa kodassa.

Sunnuntaiaamulla rinkkaryhmä (**Soile, Osku, Tuula, Seija, Kipa, Mai, Pirjo, Pekka, Petri** ja **Ulla**) vietiin bussilla Äkäsmyllylle josta vaelluksemme alkoi. Kun pakolliset kuvat oli otettu ja viimeisetkin tavarat oli saatu rikkoihin pääsimme polulle. Ensimmäisen päivän ohjelmassa oli tasaista kulkua hiekkamaastossa ja matka taittui joutuisasti maisemia katsellen. Tuttuun tapaan päivän aikana pidimme pari ”rinkka”-taukoa ja ”kuumakuppi”-tauon sekä tarvittava määrä juomataukoja. Ensimmäisen päivän määränpäämme oli Äkäsaivo, johon matkaa tuli 8 km.

Kun päivän rinkkapatikka oli saatu päätökseen ja majoitteet pystytetty, kiersimme iltalenkiksi vielä Saivonkierros-luontopolun (3 km) ilman rinkkoja. Luontopolun mykistävimmät kohteet olivat korkeuserojen lisäksi seitakivi ja Äkäsaivon saivojärvi. Muiden kiertäessä polkua **Pekka** oli järjestänyt vesipussin jyrkkää rinnettä

leiripaikalle loihdittu puusta esiin paistolastan, jolle löytyikin illalla käyttöä. Letunpaisto nuotiolla oli tietysti illan ohjelmassa (pitihän rinkkoja jo ensimmäisenä päivänä päästä keventämään). Pieni sadekuuro ajoi meidät vielä hetkeksi kotaan teelle, iltaa istumaan ja sieltä nuotion hiipuessä lähdimme ensimmäisen telttayön viettoon.

Maanantaiaamu aukesi pakkasen puremana ja sumuisena korkealla mäenrinteellä. Kauniin aamuauringon paistaessa raaputimme jäähileitä teltan katolta, jotta saimme telttoja hieman kuivattua ennen rinkkoihin pakkaamista. Polkumme seuraili aamulla *Äkäsjoen* juoksua ja pääsimme nauttimaan ensimmäisillä kilometreillä upeista näkymistä alas *Äkäsaivolle* ja *Saivosuvan* toon.

Pyhäjärven rannalle. Rannalla jatkoimme polkua etelää kohti ja pian pääsimme lossiveneelle. Eipä aikaakaan, kun hinasimme itsemme ja kantamuksemme köysiveneellä järven suvanon yli *Pyhäkodan* taukopaikalle, jonne oli juuri rakennettu uudet vessat ja kota. Vaihdoin yhteisymmärryksessä yöpymispaikkamme *Pyhäjärven* toiseen päähän hiukan rauhallisempaan ympäristöön kahdeksi yöksi. Illalla uni maittoi. Tiistain suunniteltu matka oli 15 km, mutta päivän kävelyn jälkeen digitaalisista laitteista oli luettavissa 18 km lukema.

Herättyämme tiistaina oli pilvipoutainen sää. Päivän ohjelmaksi suunniteltu noin 10 km päiväretki *Vareslaen kierros Aakenustunturilla*, joten teltat jäivät paikoilleen. Tunturin rinteiltä avautui aivan upeat maisemat *Pallas-Yllästunturin* kansallispuistoon. *Vareslaen* huipulla etsimme tuulensuojaisen kivisolan ruokataukoa varten. Koska tuuli kovasti ja oli mahdollisuus vesisateeseen, emme lähteneet kapuamaan ylemmäs *Aakenuksen* huipulle.

Käännyimme siis takaisin teltoille, mutta tietysti tunturin toista reunaa pitkin. Hetken taivallettuamme edessämme avautuivat vielä entistäkin upeammat maisemat. Näimme selvästi *Pallaksen* kerot, *Levin* ja muut *Aakenuksen* lähitunturit, jotka emme

Maanantaille osui retkemme pisin päivä. Tällä päivällä kasvatimme kokemuksiamme mm. n. 1 kilometrin ylämäkisuojuoksulla ja tasaisemmalla, kosteammalla suo-osuudella osavauellusporukasta viilensi varpaitaan virkistävällä *Crocs-kävelyllä* vaelluskenkien kulkiessa kaulassa tai rinkassa. Päivän kuлуessa kävi selväksi, miksi joissain – mutta ei kaikissa – kartoissa kyseinen osuus on merkitty talvireitiksi.

Kun kosteikot oli ohitettu, kiipesimme *Pyhätunturin* satulan yli, tutustuimme lämpimänä päivänä uusiin sienilajikkeisiin (*hörpätkäpää* ja *ryypätkäpää*). Pidimme myös hiljaisen hetken “kanjonin” laidalla ruokkiaksemme *Lapin* nälkäämme ja kerätäksemme voimia päivän loppukoetukselle. Kun *Pyhätunturin* ja *Iso-Kukasvaaran* välinen harjanne oli ylitetty, saavuimme

vielä aiemmin olleet päässeet ihailemaan. Jalkojemme alle oli levitetty upea ruskasta punastunut varvikkomatto tunturin kuvetta alas asti puurajaan saakka. **Mikä onni on, että tällaisissa maisemissa saa kulkea!**

Tunturilta laskeuduttuamme saavuimme jälleen uuden *Pyhäkodan* maisemiin. Sadekuuron aikana keitimme välikahvit uutuuttaan tuoksuvassa tuvassa. Päästyämme leiripaikalle *Mäntsälän* retken ahertajat korjasivat laavun “kattoikkunan”, tulipesän ja penkit joutessaan. Ei haitannut, että pientä vesisa-

detta oli ilmassa, sillä pitihän entistä ehommat paikat koekäyt-
tää letunpaiston merkeissä.

Seraavana yönä teltoissa oli vietetty hiirulaisten häitä, joten kaikki retkeläisemme eivät tunteneet itseään levänneeksi keskiviikkoamuna. Aamu valkeni kuitenkin erittäin kauniina ja pilvet ja aamuauringon säteet leikkivät vuoroin *Pyhätunturin* ja *Lainiotunturin* rinteillä ja *Pyhäjärvellä*. Matkamme jatkui ja lähdimme kävelemään suo-
osuuden jälkeen *Kolmentunturinojan* uomaa pitkin *Lumikurun* luokse.

Päästyämme *Lumikurun* kohdalle, jätimme rinkat lepäämään metsään. Sulloimme retkimuonaa taskuihin ja teimme oman 4 km lenkin paratiisiin. **Lumikurun ruska oli upea!** Maan peitti punainen matto ja kurun länsipuolen harmaan kiven paikoin pinnoittaman tunturirinteen puut oli puettu toinen toistaan kauniimpiin oranssin ja keltaisen sävyihin. Muutama poro oli päättänyt päivänsä Lumikurussa ja jäänteet olivat vielä nähtävissä. Osa porukasta kävi myös melkein kurun yläosissa, mutta tällä kertaa lunta tai vettä ei kurusta löytynyt.

Lumikurun pyrähdysen jälkeen laskeuduimme vielä tunturilta alaspäin. Yöpymispaikkaan *Kotamajalle* päästyämme kävelymatkaa oli kertynyt 12 km. Olimme onnekkaita, koska saavuimme paikalle 5 minuuttia ennen, kun *Kotamajan* kahvila sulkeutui. Erittäin ystävällinen emäntä kuitenkin ohjasi meidät sisään tarjoili munkkikahvit ja selvitti lapin heinänsujen ja kaarnika/väinönputki mehujen salaisuuksia. Harvoin ovat mehut, kahvit ja munkit maistuneet näin maukkailta! *Kotama-*

jan ympäristössä haasteena oli löytää kelvollinen telttapaikka suon, rinteen, kivikon välistä. Juomavettäkin sai hakea muutama sadan metrin päästä ihanasta solisevasta purosta, vesi oli maittavaa järveden jälkeen. Päivän hyörinän jälkeen tämäkin päivä oli hyvä lopettaa letunpaistoon kodassa.

Torstaiaamu alkoi pikku pakkasella ja sumu leijui lähitunturien yllä. Torstain suunnitelmana on tutustua *Kukastunturiin*.

Telttojen puron ja pienen reippailun jälkeen tunturin sivulaki saavutettiin. Sivulaella oli hyvä juoda kaikessa rauhassa välikahvit ja nauttia joutenolosta männyn katveessa. Harvoin tunturin pääsee huiputtamaan ilman tuulta. Lämpimässä ilmassa tuulenvirettä ei tuntunut lainkaan.

Varsinaiselta tunturin laelta maisemaa riitti 360 astetta. Samasta kohdasta näkyivät *Pallas*, *Ylläs* ja *Levin* lasketelurinteet. Näimme myös seitäkiven, jota ihailimme lähempää vaelluksemme ensimmäisenä iltana *Äkäsaivol-
la*. Tunturin laella oli myös hyvä ottaa vielä happea metsähallituksen tuomilla “ran-

tatuoleilla”. Täällä saimme jo pienen maistiaisen sivistyksestä sillä kävelijää ja pyöräilijää oli (todennäköisesti upean rukan ja kauniin ilman saattelmina) jo jonkin verran.

Tunturilta laskeuduimme rivakkaa tahtia vastaan tulijoita väistellen. Matkan varrella törmäsimme joukkoon Metsähallituksen opastajatyttöjä, jotka jakoivat postikortteja ja kyselivät retkeilykokemuksia. Koska aamulla kahvilassa oli nautittu hyvät aamukahvit, saimme vauhtia niin paljon, että kuuma kupit syötiin vasta torstaiksi suunnitellulla yöpymispaikalla *Han-*

gaskurussa. Reittisuunnitelmaa kuitenkin muokattiin ja jatkoimme vielä hetken matkaa loivaa ylämäkeä ;-) kun ilta oli vielä nuori ja lettutaikinakin loppu.

Pysähdyimme täyttämään juomapullot suon laitamilla olevasta lähteestä. Ja wau! Juomaveden laatu aina vain parani! Pulloinemme ja rinkkoinemme jatkoimme matkaa kohti paljakan reunaa jossa pystymme teltat kodan ympäristöön. *Kesänkitunturissa Tahkokurun* kodalla ei ole vesipistettä, joten **Soile** ja **Osku** lähtivät reippailemaan kilometrin päästä lähdevettä koko porukalle iltateetä ja aamupalaa varten. Ei kun vesipullot rinkkoihin ja vesikassi käteen ja iltalenkille!

Matkaa torstaina kertyi yhteensä 11 km. Iltanuotiolla kodassa paikalliset nuoret pojat kertoivat pienestä mahdollisuudesta nähdä revontulia pimeätä odotellessaan. Yöpartioita kävi ulkona, mutta revontulet jäivät aika valjuiksi vihreiksi juoviksi tällä kerralla. Voimme kuitenkin taas sanoa, että Lappi tarjosi myös taivaan tulia.

Perjantaina oli retken kolmas pakkasaamu. Pikku hiljaa horisontti takaa pilkistävä aurinko värjäsi kauniisti taivaarannan

upeilla väreillä ja sai ruskan loistamaan entistäkin kauniinpana. Edessä oli viimeinen vaelluspäivämme (yhteensä 10 km). Aamupalan jälkeen halukkaat lähtivät katsomaan paikallista nähtävyyttä, *Pirunkurua*. Aurinko nousi samaan aikaan lähtömme kanssa ja samalla kirjaimellisesti **KUURASI** polkumme valkoiseksi. Kapusimme kivikkoista tunturinrinnettä harjan toiselle puolelle nähdäksemme vielä kivikkoisemman jyrkän *Pirunkurun* uoman ja alhaalla aamuauringossa höyryävän *Kesänkijärven*. Upeaa! Takaisin tullessamme pidimme hiljaisen hetken tallentaaksemme kaikki kakkärämännyt, ki-venkolot ja punertavat varvikot muistiimme.

Tungimme mären teltat viimeisen kerran rinkkoihin, evästimme kuumat kupit ja lähdimme vaelluksen viimeiselle päivätaipaleelle. Matkamme kohti Visannon-majaa alkoi alamäkeen ja haipakkaa sitä mentiinkin. Meidän alkumatkan parijonomme vaihtui tikkujonoksi kun vastaan tulijaa (etenkin pyöriäilijöitä) oli aivan koko 5 km matkalla.

Vielä viimeiset pitkokset suon yli, ja siellä bussi näkyikin jo, vaikka kello oli vasta 13.30. Vielä Jounin-kauppaan täydennykselle ja sitten mökille. Aaah, mikä ihana ilta edessä: **sau-na, poronkärstys ja letut!**

Lauantaina 11.9.2020 klo 7.22 starttasimme bussin kohti Mäntsälää. Iso kiitos kaikille matkalaisille omasta panostuksesta mukavaan reissuun ja varsinkin **Teuville** joka taas kerran luotsasi meidät tänne Lapinmaahan!

KIITOS!

Rinkkaryhmän puolesta, Soile ja Osku

